

श्रीप्रबोधके कुछ ग्रन्थों और इनसे सम्बन्धित ग्रन्थोंका संग्रह

प्रातःस्मरणाष्टकम्

तत्कुञ्जरन्ध्रगतसौरकरच्छटाभिः संभिन्नहेमहरिनीलमनोहरांगम् ।
 विस्त्रस्त केश वसनं लुलितांगरागं प्रातस्तद्भुतमहं मिथुनं स्मरामि ॥१॥
 नीत्वा समस्तरजनीरतिजागरेण निद्रायितं मिथ उदारभुजोपगूढम् ।
 नाबोधितं स्वसुखभङ्गभिया सखीभिः प्रातस्तद्भुतमहं मिथुनं स्मरामि ॥२॥
 प्राणेश मुञ्च शिथिलीकुरु बाहुबन्धं बन्धूकरोचिरुदगादरविन्दबन्धुः ।
 इत्थं विभातसमये वृषभानुजायाः श्रुत्वा च वाचमलसं हरिमाश्रितोऽस्मि ॥३॥
 नाथ प्रभातमभवद्भवदीय गोष्ठे संश्रूयते तुमुलवेणुरवः शिशूनाम् ।
 तद्याहियाहि भवनं प्रिय मुञ्च शैव्यां राधागिरेति हरिमुत्थितमाश्रयामि ॥४॥
 सिन्दूरमुद्रितसुभालमुरोनखाग्रं नीलं निचोलमुपगृह्य बहिर्भवन्तम् ।
 कुञ्जालये ललितया परिहास्यमानं स्मेरं हरिं स्मर मनः प्रतिभातकाले ॥५॥
 प्रातः स्मरामि ललिताद्युपनीतयन्त्रभृङ्गारपूरितसुशीतसुगन्धतोयैः ।
 द्वारे निकुञ्जभवनस्य निविश्य नेत्रे प्रक्षालयन्तमतिचारुमुखं स्मरामि ॥६॥
 प्रातः स्मरामि विगलन्नववर्हचूडं वक्षःस्फुरच्छुटितहारसराभिरामम् ।
 अम्लाकाम(?)मलसायितधूर्णमाननेत्राम्बुजं सुरभितं वृषभानुपुत्र्या ॥७॥
 प्रातः स्मरामि दयितास्तनशातकुम्भकुम्भद्वयीं करयुगेन हृदि प्रणीय ।
 उत्तीर्य कामकदनाम्बुनिधिं दुरन्तमानन्दिनं कमपि नागरराजमौलिम् ॥८॥
 *तद्धाम गौरमिथुनं परिभूष्य गोपीवृन्दैर्वराम्बरविभूषणगन्धमाल्यैः ।
 सम्भोज्य किञ्चन समर्प्य सभङ्गपूगं प्रातः श्रये क्वचन कारितमक्षखेलाम् ॥९॥
 *दृष्ट्वा निशि स्फुरितरत्नमयप्रदीपे कुञ्जोदरे प्रियतमांगरहस्यलक्ष्मीम् ।
 तन्मग्नवद्वहिरसक्तदृशं श्रयेऽहं प्रातर्हरिं नवरतिस्मृतिरोमहर्षः ॥१०॥
 ॥ इति श्रीप्रबोधानन्दसरस्वतीकृतं प्रातःस्मरणाष्टकं सम्पूर्णम् ॥

{ *चतुर्थश्लोकगतभावेन गुरुतरविरोधाद् अन्त्यश्लोकद्वयं प्रक्षिप्तं सिद्ध्यति । अत्र तत्कालीनलीलाऽनौचित्यमपि अवधेयमस्ति । }

श्रीमद्वृन्दावन-विलास-एकादशकम्

दिव्यस्वर्णसुनीलरत्नसुभगं लीलासनालारुणाम्भोजश्रीमुरलीधरं पृथुलसद्वेणीसुबर्होज्ज्वलम् ।
 संवीतोज्ज्वलशोणपीतवसनं कर्दपलीलामयं श्रीवृन्दावनकुञ्ज एव किमपि ज्योतिर्द्वयं सेव्यताम् ॥१॥
 राधाकृष्णविलासपूर्णसुचर्मत्कारं महामाधुरीसारस्फारचर्मत्कृतिं हरिरसोत्कर्षस्य काष्ठां परां ।
 दिव्यं स्वाद्यरसैकरम्यसुभगाशेषं न शेषादिभिः सेशैर्गम्यगुणोघपारमनिशं संस्तौमि वृन्दावनम् ॥२॥
 प्रोदञ्चत्पिकपञ्चमं प्रवलिसद्वंशीसुसंगीतकं शाखाखण्डशिखिण्डताण्डवकलं प्रोल्लासवल्लीद्रुमम् ।
 भ्राजन्मञ्जुनिकुञ्जकं खगकुलैश्चित्रं विचित्रं मृगैर्नानादिव्यसरःसरिद्विरवरं ध्यायामि वृन्दावनम् ॥३॥
 वापीकूपतडागकोटिभिरहो दिव्यामृताभिर्युतं दिव्योद्यत्फलपुष्पवाटिकमनन्ताश्चर्यबल्लीद्रुमम् ।
 दिव्यानन्तपतन्मृगं वनभुवां शोभाभिरत्यद्भुतं दिव्यानेकनिकुञ्जमञ्जुलसरं ध्यायामि वृन्दावनम् ॥४॥
 चिरादुपनिषद्भिरामतिविचार्यतात्पर्यकं न लब्धुमिह शक्यते यदनु माधुरीमप्यहो ।
 तमप्यनुभवेन्महारसनिधिं यदावासतस्तदेव परमं मम स्फुरतु धाम वृन्दावनम् ॥५॥
 भुवः स्वच्छाश्चिन्तामणिभिरतिचित्रैर्विरचिताश्चिदानन्दाभासः फलकुसुमपूर्णद्रुमलताः ।
 खगश्रेणीसामस्वरकलकलाश्चिद्रससरित्सरांसि श्रीवृन्दावनमनु मनो मे विमृशतु ॥६॥
 अनन्तरुचिरस्थलं स्फुरदनन्तवल्लीद्रुमं मृगद्विजमनन्तकं दधदनन्तकुञ्जोज्ज्वलम् ।
 अनन्तसुसरित्सरोवरमनन्तरत्नाचलं स्मराम्यहमनन्ततद्वयरसेन वृन्दावनम् ॥७॥
 क्षणाच्छरदुपागमं क्षणत एव वर्षागमं क्षणत्सुरभिवैभवं क्षणत एव चान्यर्तुमत् ।
 सदा जनितकौतुकं किमपि राधिकाकृष्णयोः स्मर प्रतिपदोल्लसद्रसमयश्चि वृन्दावनम् ॥८॥

प्रेमान्धं पशुपक्षिभूरुहलताकुञ्जाद्रिसत्कन्दरावापीकूपतडागसिन्धुसरसीरत्नस्थलीवेदिभिः ।
 कालिन्ध्याः पुलिनेन तत्स्थसकलेनाशेषवृन्दावनं राधामाधवरूपमोहितमहं ध्यायामि वृन्दावनम् ॥९॥
 कैशौराद्भुतरूपभङ्गिधुरैरङ्गैरनङ्गात्मकं कुर्वद्विश्वमतिप्रसुग्धमुरलीवक्रेण नित्याद्भुतम् ।
 सिञ्चत्कोमलकाञ्चनद्रवरुचां वीचीभिराशादृशं प्रेमोत्कण्ठभरेण तद्भज मनः श्रीधामवृन्दावनम् ॥१०॥
 प्रेमोत्तयैव विचिन्त्यतां विलुठनैः सर्वाङ्गमायोज्यतां देहस्याऽस्य समर्पणेन सुदृढप्रेमा समास्थीयताम् ।
 राधाजानिरुपास्यतां स्थिरचरप्राणीह सन्तोष्यतां श्रीवृन्दावनमेव सर्वपरमं सर्वात्मना श्रीयताम् ॥११॥
 * ॥इति श्रीमत्प्रबोधानन्द-सरस्वतीपाद-विरचितं श्रीमद्वृन्दावनविलासदशकं सम्पूर्णम् ॥*

श्रीकृष्णाष्टोत्तरशतनामावली

राधिकानागरो राधारसिको राधिकापतिः । श्रीराधारमणो राधाप्राणसर्वस्व शेवधिः ॥१॥ राधैकपरमानन्दो राधैकपरमोत्सवः ।
 राधैकपरमप्रेमा राधैकपरमोदयः ॥२॥ राधैकपरमप्राणो राधिकापरमेष्ठितः । राधैककृतसम्मोहो राधैकव्याकुलीकृतः ॥३॥ राधैकरतितृष्णातो
 राधैकसुवशीकृतः । राधाङ्गसङ्गजीवातुः श्रीराधान्यस्तजीवनः ॥४॥ राधाकटाक्षनाराचगाढनिर्भिन्नमर्मकः राधाभूकालभुजगीविभ्रमोद्धान्त-
 चेतनः ॥५॥ बाह्यान्तश्चित्तविन्यस्तराधालग्रसमाधिकः । राधाविष्टतयाशेषप्रसुप्तवद्व्यवहारकः ॥६॥ राधाध्यानमहावेशवशस्थूलवचोगतिः
 राधाकामाग्निसन्तप्तो राधाविरहविह्वलः ॥७॥ राधिकासङ्गमोपायरचनैकविमर्शकः प्रतिवर्त्म सदा राधापदाङ्गलोकतत्परः ॥८॥ राधापदाङ्
 कसुश्लाघ्यव्रजरेणुविभूषितः राधावासदिगायातपवनस्पर्शनिर्वृतः ॥९॥ श्रीराधानुचरीवृन्दसम्मानरसदोद्यतः । श्रीराधादेशविन्यस्तप्रत्यध्वा
 नर्ध्ववस्तुकः ॥१०॥ राधादासीषु बहुधा कृतदन्ततृणादिकः । राधासख्यर्पितस्वीयमुद्रिकाहारवेणुकः ॥११॥ राधाभूभङ्गिमोत्तुङ्गतरानङ्गश
 रार्दितः ॥ राधाप्रेममहावेशमुग्धचेष्टाप्रलापकः । राधापरीरम्भलोभभ्रमत्सर्वकलेवरः ॥१२॥ राधानुरागवात्यैकविधूर्णद्विहिरन्तरः ॥१३॥ रा
 धाकाममहाज्वालालग्रोच्चाटसदास्थिरः । राधासोमसुधासिन्धुगाहनैकसदोत्सुकः ॥१४॥ राधाकामाग्निसन्दग्धश्यामाङ्गरसवर्षणः । राधाध
 म्मिल्लसंवादिबर्हिबर्हाविचूडकः ॥१५॥ राधाङ्गरचिकोशेयपरिवीतकटिस्थलः । राधाप्रियारामपुष्परचितस्रग्विभूषणः ॥१६॥ राधिकागुण-
 नामादिवादिवंशीमुखाम्बुजः । राधादृश्यस्पृश्यवृन्दावनमात्रैकचेतनः ॥१७॥ राधिकापदविक्रीतस्वात्मा राधारतोत्सुकः ॥१८॥ सदन्त-
 तृणकाकूत्तिकृतराधानुवर्तनः । राधाभूभङ्गिचकितो राधाकर्णोत्पलाहतः । राधाकुचालकालम्बी राधालीपरिनर्तितः (तर्जितः) ॥१९॥
 राधाहठपरिष्वङ्गी हठाकुलितराधिकः । सगद्गदस्मितोदारराधाभर्त्सनतोषितः ॥२०॥ राधिकावदनाम्भोजमधुलब्धमधुव्रतः । राधाभिन्न-
 स्नेहपूर्णललिताद्यैकगोचरः ॥२१॥ राधाविलासकुञ्जान्तश्चित्रप्रसवतल्पकः । राधाविजयसद्वर्त्मास्तीर्णपर्णदलावलिः ॥२२॥ राधास्मेरास्य-
 चन्द्रेक्षास्फीतापाररसाम्बुधिः । परार्धप्राणनीराज्यराधाङ्गच्छविलेशकः ॥२३॥ राधिकाचन्द्रिकोज्ज्वलि-पूर्णानन्दाब्धिसम्प्लुतः । राधोपाल
 म्भनोद्धर्षलुप्तसर्वेति कृत्यकः ॥२४॥ धृतपाणिसखीयत्नराधातल्पाप्तिनिर्वृतः । राधाश्लेषमुखाम्भोधिनीनस्वपरभेदधीः ॥२५॥ राधाप्रथम
 सङ्गोरुलज्जामीभङ्गिजालकः । राधासखीश्लाघ्यमानरतिवैदग्ध्यवैभवः ॥२६॥ कुञ्जरन्ध्रनिविष्टाक्षिराधालीहर्षवर्षणः । अतिगाढोपगूढाङ्ग-
 राधाखेदोक्तितोषितः ॥२७॥ सगद्गदनिषेधार्थराधावागमृतप्रियः सुवेणीमूलमालम्ब्य कृतराधास्यचुम्बनः ॥२८॥ मद्यन्माद्यन् मुहुः
 पीतराधाधरसुधारसः । वक्षःकपाटसंगृष्टराधाकुचघटीतटः ॥२९॥ महागाढाश्लेषखर्वीकृतराधाकुचद्वयः । प्रियाद्वयैकतोत्प्रेक्षिराधाभी-
 विस्मयप्रदः ॥३०॥ महासुखचमत्कारसततोत्पुलकाकृतिः । राधासुरतसङ्गमसंरम्भव्यग्रविग्रहः ॥३१॥ रदखण्डितकन्दर्प-रणोद्यद्वाधिकाधरः ।
 पीनस्तननखाघातक्षुब्धराधोन्मदस्मरः ॥३२॥ राधाशिथिलहस्ताब्जरुद्धनीवीमिलत्करः । राधिकाकुचकुम्भावल्म्वोत्तीर्णस्मरणवः ॥३३॥
 राधासखीजनास्वाद्यः तदाश्चर्यरसाम्बुधिः । विचित्ररतिवीक्षातिचित्रराधा-विमूर्च्छनः ॥३४॥ प्रतिक्षणानन्तगुणोद्धर्धिराधारतिस्पृहः । रा
 धाश्लेषरसावेशमहारोमाञ्चविघ्नधीः ॥३५॥ राधिकारतिसम्मर्दरसावेशसमुन्मदः राधारतिरणश्रान्तिस्वेदाम्बुरचिताननः ॥३६॥ उरस्थ
 लीनित्यभूषारत्नमञ्जरिराधिकः । राधामुखार्पितस्वीयमुखताम्बूलचर्वितः (वञ्चितः) ॥३७॥ राधामुखाबुम्जाकृष्टचर्वितास्वादसम्मदः ।
 राधाक्रीडाभृगुशिशू राधिकादासयन्त्रकः (दारुयन्त्रिकः) ॥३८॥ प्रतिक्षणान्योन्यभूषाकृतराधाङ्गभूषणः । राधाकुचतटीपत्रक्रियाकम्पक
 राम्बुजः ॥३९॥ राधामुखशरच्चन्द्रचकोरायितलोचनः । राधाकुचस्वर्णपद्मकोशबद्धाक्षिषद्वयः ॥४०॥ राधातदालीसहितोच्छलितकेलि-
 रसार्णवः । राधिकाभूषितस्वाङ्गशोभेक्षाहर्षफुल्लितः ॥४१॥ सुधाकोटिमुधाकारिराधानर्मोक्तिनिर्वृतः । प्रतिक्षणकृताग्नेडराधासुरतभिक्षुकः ॥४२॥
 राधाकुचतटीशायी स्वोरःशायितराधिकः । उरःस्थलं विना शय्याप्यधिरोपितराधकः ॥४३॥ राधामानकलाभीतो राधानुनयकोविदः ।
 राधामानग्राहकाले चाटुकारपरायणः ॥४४॥ सखीदृगिङ्गतस्तब्धो (क्षुब्धो) राधामानातिस्विन्नधीः । सहासराधिकाश्लेषसुखाम्बुधि-
 विलीनधीः ॥४५॥ अहेतुराधाचकिततत्तपारोपणोत्सवः । वृन्दावनश्रीवीक्षार्थकृतराधासहभ्रमः ॥४६॥ वंशीरतिगल्हाद्युतजितराधावरोधकः ।
 राधानीवीसुसंस्पृष्टहृदयो राधिकामयः ॥४७॥ राधासम्बन्धशून्यानां प्राणानामप्युपेक्षकः । राधासम्बन्धगन्धकृतृणकेऽप्यात्मविक्रयी ॥४८॥
 राधाकेलिकथानन्यधन्यैकसुवशीकृतः । राधारसदसद्वामवृन्दारण्याश्रितात्मदः ॥४९॥

इति श्रीप्रबोधानन्दकृता श्रीकृष्णनामावली सम्पूर्णा ॥